

Θεματική Ενότητα: Περιστέρια της ειρήνης και γεράκια του πολέμου – Σύγκρουση

Για να μελετήσουμε το θέμα της σύγκρουσης, δημιουργήσαμε τρία ξεχωριστά κεφάλαια εργασίας. Κάθε ένα από αυτά διερευνά μία συγκεκριμένη παράμετρο του θέματος, αναδεικνύοντας διαφορετικές ιδέες και προβληματικές.

Κεφάλαιο Εργασίας 1 Πως αναπτύσσονται οι συγκρούσεις;

Κεφάλαιο Εργασίας 2 Το ανθρώπινο τίμημα της σύγκρουσης

Κεφάλαιο Εργασίας 3 Τι χρειάζεται για να γίνει ειρήνη;

Κάθε κεφάλαιο εργασίας αποτελείται από:

- Κατευθυντήριες γραμμές για τον εκπαιδευτικό
- Δραστηριότητες
- Υποστηρικτικές οπτικές και γραπτές πηγές
- Προτεινόμενες διαδικτυακές πηγές

Κάθε εκπαιδευτικός έχει την ευχέρεια να αποφασίσει ποιες ομαδικές δραστηριότητες θα διεξαχθούν και σε ποια τάξη. Οι δραστηριότητες μπορεί να περιλαμβάνουν συζητήσεις υπό τον συντονισμό του εκπαιδευτικού, ομαδικές εργασίες, αυτόνομη μάθηση και χρήση πρωτογενών και δευτερογενών ιστορικών πηγών.

Επισκόπηση του θέματος

Η Ευρώπη σήμερα αποτελεί σε μεγάλο βαθμό τον καρπό τόσο μιας Ιστορίας πολέμου, κατοχής και καταστροφής, όσο και μιας Ιστορίας αλληλεγγύης, διαπραγμάτευσης και συμφιλίωσης. Μολονότι οι περισσότεροι Ευρωπαίοι σήμερα ζουν σε ειρηνικό περιβάλλον και στο μυαλό τους ο πόλεμος είναι κάτι που αφορά είτε άλλα μέρη της υφηλίου είτε μακρινά ιστορικά γεγονότα, οι δυνάμεις της σύγκρουσης και της συνεργασίας που έχουν δώσει μορφή στην ήπειρό μας εξακολουθούν εντούτοις να μας αφορούν όλους. Πράγματι, οι δυνάμεις αυτές εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τις επιλογές που διαθέτουν τα άτομα και οι ομάδες των ατόμων, από τις αποφάσεις που λαμβάνουν και από τις επιπτώσεις αυτών των αποφάσεων.

Ο ρόλος των ατόμων και των ομάδων στην πυροδότηση, στην κλιμάκωση, στον κατευνασμό και στην πρόληψη των συγκρούσεων θα διερευνηθεί σε αυτό το κεφάλαιο, γεγονός που θα δώσει την ευκαιρία να εξεταστούν βασικά ζητήματα ηθικής τάξης με τους μαθητές. Οι δραστηριότητες και οι ερωτήσεις που προτείνονται εδώ αποσκοπούν στην σύγκριση ιστορικών γεγονότων και στον συσχετισμό τους με προσωπικές ενέργειες, προκειμένου να ενθαρρυνθεί τόσο η ιστορική έρευνα όσο και η συνείδηση του πολίτη στους μαθητές.

Ορισμοί

Οι ορισμοί που ακολουθούν μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους μαθητές σε ορισμένες από τις προτεινόμενες δραστηριότητες:

ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Σύγκρουση

(σ.σ. Όπως και ο ελληνικός όρος έτσι και) ο λατινικός όρος conflictus που έχει επικρατήσει στις περισσότερες ευρωπαϊκές γλώσσες, η λέξη σημαίνει σύγκρουση ή συμπλοκή. Ο όρος εννοείται ως διαφωνία μεταξύ δύο ή περισσότερων πλευρών, την οποία διαφωνία οι εμπλεκόμενες πλευρές αντιλαμβάνονται ως απειλή εναντίον των αναγκών, συμφερόντων ή φροντίδων τους
Πηγή: *Εργαλειοθήκη Συμβουλίου της Ευρώπης 'Youth Transforming Conflict', 2012*

Ειρήνη

Αρνητική ειρήνη: η ειρήνη δεν είναι παρά το αντίθετο του πολέμου. Στόχος είναι πάντα η αποφυγή πολέμου, κάτι που επιτυγχάνεται μάλλον με τη διατήρηση της ισορροπίας των δυνάμεων και την αποτροπή παρά με την συνεργασία.

Θετική ειρήνη: ειρήνη με φιλειρηνικά μέσα, κάτι που σημαίνει ότι τα μέσα που χρησιμοποιούνται για την επίτευξη της ειρήνης συνάδουν με τις αρχές της δικαιοσύνης και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Πηγή: *Εργαλειοθήκη Συμβουλίου της Ευρώπης 'Youth Transforming Conflict', 2012*

Πασιφισμός

Προσέγγιση που αρνείται τη χρήση βίας για την επίλυση συγκρούσεων. Ο όρος καλύπτει ένα φάσμα διαφορετικών στάσεων, από την απόρριψη κάθε μορφής βίας, υπό οποιεσδήποτε περιστάσεις, ακόμη και σε περιπτώσεις αυτοάμυνας, μέχρι τις εκκλήσεις για ολοκληρωτική κατάργηση όλων των θεσμών που έχουν σχέση με τον στρατό και τον πόλεμο. Οι πασιφιστές ή ειρηνιστές φρονούν ότι οι διεθνείς διαμάχες μπορούν και πρέπει να λύνονται με ειρηνικά μέσα.

Πηγή: *Εργαλειοθήκη Συμβουλίου της Ευρώπης 'Youth Transforming Conflict', 2012*

Θύματα

Άνθρωποι που έχουν υποστεί κακομεταχείριση και/ή επίθεση, λεκτική και/ή σωματική.

Πηγή: *Εκπαιδευτικές πηγές της οργάνωσης Facing History and Ourselves («Απέναντι στην Ιστορία και στους Εαυτούς μας»)*, μονάδα 'Decision-Making in Times of Injustice' («Αποφάσεις σε καιρούς αδικίας»)

Αμέτοχοι παρατηρητές

Άτομο ή ομάδα ατόμων που βλέπει απαράδεκτη συμπεριφορά αλλά δεν κάνει τίποτα για να την σταματήσει.

Πηγή: *Όπως ανωτέρω*

Δράστες

Όσοι διαπράττουν εγκλήματα και άλλες αδικοπραγίες ή βιαιοπραγίες.

Πηγή: *Όπως ανωτέρω*

Σωτήρες

Άτομα που επιχειρούν να σώσουν θύματα βίας.

Πηγή: *Όπως ανωτέρω*